

רע"פ 996/20 - משה מכלוף נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 996/20

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: משה מכלוף

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בעפ"ג 41895-07-19 מיום 25.12.2019, שניתן על ידי כב' השופטים י' רז לוי, י' ייטב וי' ליבדרו

בשם המבקש: עו"ד יצחק בורובסקי

בשם המשיבה: עו"ד רות אשור

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופטים י' רז לוי, י' ייטב, י' ליבדרו) בעפ"ג 41895-07-19 מיום 25.12.2019, שבו נדחה ערעור המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום (השופטת ש' חביב) בת"פ 48556-10-15 מיום 23.6.2019.

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עשרות רבות של עבירות לפי חוק לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק מע"מ). מלכתחילה, כפר המבקש במיוחס לו בכתב האישום, וניהל הליך הוכחות בפני בית משפט השלום. עם זאת,

לאחר שהגישו הצדדים את סיכומי טענותיהם, הודה המבקש במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב האישום המתוקן, והורשע על יסוד הודיתו.

3. כעולה מגזר דינו של בית משפט השלום, בשנים 2007-2008 שימש המבקש מנהל בפועל של חברת תודיס בע"מ (להלן: חברת תודיס) וחברת א.ח.מ בע"מ (להלן: חברת א.ח.מ), ופעל כמורשה מטעמן.

בעל המניות והדירקטור הרשום של חברת תודיס באותה תקופה היה נעים בדואן נושא (להלן: נעים), ובעל המניות והדירקטור הרשום של חברת א.ח.מ היה עיסא נושא (להלן: עיסא). לגבי האחרון צוין בכתב האישום כי נרשם כבעל המניות והדירקטור הרשום של החברה אף שלא היה בכוונתו לבצע פעילות עסקית כלשהי, ובמטרה לאפשר למבקש לעסוק בהפצת חשבוניות מס פיקטיביות שלה.

במהלך התקופה האמורה הגיש המבקש דוחות מס תקופתיים של שתי החברות אשר כללו ניכוי מס תשומות, וזאת מבלי שהיו בידיו המסמכים המתאימים לפי חוק מע"מ. נוסף על כך, המבקש הנפיק חשבוניות מס לעוסקים שונים על שם שתי החברות, אף שלא ביצע או התחייב לבצע את העסקאות שבגינן הונפקו החשבוניות.

בסך הכל, גרמו מעשי המבקש נזק לאוצר המדינה בסכום כספי של למעלה מ-3.5 מיליון ש"ח.

4. בגזירת עונשו של המבקש, עמד בית משפט השלום על הפגיעה הממשית שגרמו מעשיו לערכים המוגנים שביסוד עבירות המס שבהן הורשע, ועל כך שביצע את העבירות האמורות בשיטתיות ובתחכום תוך שהוא גורם לנזק רב לקופה הציבורית.

משכך, ובשים לב למדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם את מעשיו נע בין עונש של 30-50 חודשי מאסר בפועל, וענישה נלווית.

נוסף על כך, התחשב בית המשפט לחומרה בעת גזירת העונש בכך שהמבקש טרם שילם את סכומי המס שהיה עליו לשלם מלכתחילה; ובעברו הפלילי הכולל הרשעה בגין ביצוע עבירת מס.

מנגד, שקל בית המשפט לקולה את נסיבותיו האישיות של המבקש, וביניהן מצבו הכלכלי והבריאותי; את פרק הזמן הממושך בן 7 השנים שחלף מאז מועד ביצוע העבירות ועד שהוגש כתב האישום נגדו; וכן את הודאתו במיוחס לו בכתב האישום - אף שזו ניתנה בשלב מאוחר יחסית בהליך המשפטי שהתקיים בעניינו.

לבסוף דחה בית המשפט את טענת המבקש כי נפלו בתיק מחדלי חקירה, בין היתר בכך שלא הועמדו לדין גורמים נוספים המעורבים בפרשה.

נקבע כי בדין נמחקו מכתב האישום חברת תודיס ואת חברת א.ח.מ כנאשמות בפרשה, שכן המבקש "פעל בהן כאילו היו שלו". עוד הודגש כי המבקש אף הודה במסגרת הסדר הטיעון בעובדה כי עיסא נרשם כבעל המניות והדירקטור בחברת א.ח.מ. מאך ורק כדי לאפשר לו לעסוק בהפצת חשבוניות מס פיקטיביות של החברה.

לנוכח כל זאת, גזר בית המשפט על המבקש עונש של 30 חודשי מאסר בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירה מסוג "פשע" לפי חוק מע"מ; 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירה מסוג "עוון" לפי חוק מע"מ; וכן תשלום קנס בסך 200,000 ש"ח.

5. ערעור המבקש על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום נדחה על ידי בית המשפט המחוזי, תוך שצוין כי המבקש העלה טענות שעניינן הגנה מן הצדק ואכיפה ברחיקית, אך לא נערך דיון בטענות אלו לגופן.

נוסף על כך, נדחתה בקשת המבקש לחזור בו מהודייתו בעובדות כתב האישום המתוקן, תוך שנקבע כי לא נפל פגם בהודייתו, וכי זו הייתה לאחר שהתנהל משא ומתן ממושך בין הצדדים אשר כלל את תיקון נוסח כתב האישום פעמיים.

אשר לערעור על חומרת העונש, נפסק כי יש להפחית מהעונש שנגזר על המבקש נוכח "הנסיבות המיוחדות של המקרה", ובכלל זה מצבו הרפואי והשיהוי המשמעותי שנפל בהגשת כתב האישום נגדו. משכך, גזר בית המשפט המחוזי על המבקש עונש מאסר בפועל של 25 חודשי מאסר בפועל, חלף עונש המאסר בן 30 חודשי המאסר שהשית עליו בית משפט השלום.

6. מכאן בקשת רשות הערעור שלפניי, ובה פורש המערער שלל טענות כלפי קביעותיהן של הערכאות הקודמות שדנו בעניינו. בין היתר, נטען כי יש לאפשר למבקש לחזור מהודייתו בעובדות כתב האישום המתוקן מאחר שזו נמסרה בניגוד לרצונו החופשי, ובעקבות לחץ שהופעל עליו, לשיטתו, על ידי בית משפט השלום.

לחילופין, טוען המערער כי יש לבטל את כתב האישום שהוגש נגדו מפני שעומדת לזכותו הגנה מן הצדק. לשיטתו, המשיבה התנהלה בצורה "רשלנית" בעניינו, ובין היתר השתתה בהגשת כתב אישום נגדו, ובחרה שלא להעמיד לדין גורמים נוספים המעורבים בפרשה, וביניהם נעים, בעל המניות בחברת תודיס.

המערער מוסיף וטוען כי שגה בית המשפט המחוזי משלא נדרש בפירוט לטענותיו בדבר ביטול כתב האישום. לטענתו, די בעובדה זו כדי לקבוע כי נגרם לו עיוות דין המצדיק ליתן לו רשות ערעור.

לבסוף, המבקש סבור כי נוכח נסיבותיו האישיות, ובכלל זה מצבו הבריאותי, יש להפחית מהעונש שנגזר עליו.

7. מנגד, המשיבה טוענת כי יש לדחות את הבקשה. לשיטתה, הטענות המועלות בבקשה אינן מעוררות סוגית עקרונית

החורגת מעניינו הפרטי של המבקש או מעלות חשש כי נגרם לו עיוות דין כלשהו.

אף לגופם של דברים, נטען כי טענות המבקש בכל הנוגע לחזרה מהודייתו ולביטול כתב האישום קיבלו מענה הולם בפסק דינו של בית המשפט המחוזי; כי אין להיעתר לבקשתו לחזור מהודייתו בעובדות כתב האישום המתוקן אשר הועלתה לראשונה בשלב הערעור; וכי הערכאות הקודמות התחשבו בשיהוי שבהגשת כתב האישום נגדו בגזירת עונשו.

אשר לערעור על חומרת העונש, המשיבה טוענת כי העונש שהושת על המבקש אף מקל עימו בהתחשב בנסיבות העניין.

דיון והכרעה

8. דין הבקשה להידחות.

9. הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים נדירים בלבד המעוררים סוגיה עקרונית רחבת היקף החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או במקרים שבהם נגרם לו עיוות דין קיצוני או אי צדק מהותי.

יתירה מזאת, רשות ערעור על חומרת העונש תינתן במקרים חריגים, שבהם העונש שנגזר על המבקש סוטה בצורה מהותית ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים (רע"פ 2486/19 נאטור נ' מדינת ישראל (11.4.2019)).

10. עניינו של המבקש אינו נמנה עם מקרים חריגים אלו, ודי בכך כדי לדחות את הבקשה.

בית משפט זה שב ופסק כי חזרה מהודיה לאחר מתן גזר הדין תתאפשר בנסיבות חריגות בלבד, שבגדרן מתעורר חשש ממשי כי הנאשם מסר הודיה בניגוד לרצונו החופשי או מבלי להבין את משמעות ההודיה (וראו למשל רע"פ 1274/19 ברכיהו נ' מדינת ישראל (24.2.2019)).

משכך, טענות המבקש בעניין זה אינן מעלות סוגיה עקרונית רחבת היקף, אלא ממוקדות ביישום ההלכה הפסוקה בדבר חזרה מהודיה על נסיבותיו הפרטניות של המקרה דנן.

11. כמו כן לא מצאתי כי יש בטענות המבקש בכל הנוגע לביטול כתב האישום המתוקן שהוגש נגדו סוגיה החורגת מעניינו הפרטי, ואף איני סבור כי התייחסותו של בית המשפט המחוזי לטענות אלו מעוררת עיוות דין המצדיק ליתן רשות ערעור.

אומנם, טוב היה עושה בית המשפט המחוזי אילו היה נדרש לדון בגופן של טענות המערער בצורה מפורשת. עם זאת, יפים עמוד 4

לענייננו הדברים שאמר כב' השופט (כתוארו אז) ס' ג'ובראן בעניין דומה:

"בית המשפט היושב כערכאה ראשונה, כמו גם בית המשפט שלערעור, אינו חייב להתייחס באופן קונקרטי לכל טענה וטענה של המבקש, באופן שאי התייחסות כזו פירושה התעלמות. בית המשפט מתייחס לטענות שנראות בעיניו משמעותיות ורשאי הוא שלא להתייחס לטענות שאינן נראות לו לצורך ההכרעה" (רע"פ 5434/07 פריג' נ' מדינת ישראל (9.9.2007)).

למעלה מן הצורך יצוין כי הערכאות הקודמות נתנו דעתן לטענות המבקש בכל הנוגע להתנהלות המשיבה בתיק זה. כך, טענתו כי היה על המשיבה להגיש כתבי אישום נגד גורמים נוספים בפרשה נדחתה על ידי בית משפט השלום, תוך שנקבע כי הלה היא "הרוח החיה" בשתי החברות, ואף השיהוי בהתנהלות המשיבה הביא בסופו של דבר להקלה משמעותית בעונשו.

12. זאת ועוד איני סבור כי העונש שהושת על המבקש מחמיר עמו יתר על המידה, וקל וחומר שאין הוא מצדיק מתן רשות ערעור בגלגול שלישי.

אין להקל ראש בעבירות שבהן הורשע המבקש במקרה דנן. בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הגלומה בעבריינות המס, אשר פוגעת במשק המדינה, בכלכלה ובמגוון ההיבטים החברתיים הנוגעים לנטל תשלום המס. משכך, נקבע בפסיקה כי על בתי המשפט הגוזרים את עונשם של עברייני המס להעדיף את האינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיהם האישיות (וראו רע"פ 1154/20 מלכה נ' מדינת ישראל (12.2.2020)).

לנוכח זאת, ובהתחשב בקביעות הערכאות הקודמות שלפיהן המבקש טרם הסיר את המחדל ושילם את המס שהיה עליו לשלם מלכתחילה, אני סבור כי העונש שהושת עליו הולם את חומרת מעשיו.

13. לנוכח כל האמור, הבקשה נדחית.

כמו כן מבוטל בזאת הצו לעיכוב ביצוע העונש שהושת על המבקש בפסק דינו של המשפט המחוזי.

המבקש יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 11.3.2020 עד השעה 10:00 בבית סוהר באר שבע, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ד שבט ה'תש"ף (19.2.2020).

